

staat, en 130 waar de dood van den Paus verhaald wordt.

Uit de opsomming der bijzonderste stukken die nog bestaan en gedrukt zijn in den *Codex diplomaticus* van Diederik graaf van Limburg Stirum, blijkt hoe de Paus tot de verdediging van de rechten der Vlamingen overgekomen is.

Bij Bulle van 26 Juni 1298 beveelt Bonifacius VIII dat alle zaken betwist tusschen den Koning van Vrankrijk en den Graaf van Vlaanderen, zullen hangende blijven tot dat hij over 't beroep uitspraak gedaan heeft. Ter aangewezenen plaats, blz. 228.

Den 28 Juni schrijven de zoons des Graven uit Roomen aan hunnen vader dat al de moeite die zij gedaan hebben om Vlaanderen te doen begrijpen in den vrede tusschen England en Vrankrijk kwalijk uitgevallen zijn, en dat de Paus uitspraak gedaan heeft zonder van Vlaanderen te gewagen. *Ibidem*, blz. 229.

De uitspraak zelf heb ik ongelukkiglijk nergens gevonden. M. de Saint-Genois, in zijnen *Inventaire*, zegt dat het stuk zelf bij den brief niet meer gevoegd is. 't Is die Bulle, die in Vrankrijks hof gebracht wierd door den Bisschop van Durham, die uit de hand van 's Pauzen gezant gerukt wierd door den graaf van Artesie en in 't vier geworpen.

De Bisschop van Vicence komt naar Vlaanderen. Robrecht van Bethune schrijft hem wat hij al zal kunnen vernemen in Vlaanderen wegens de ongerechtigheden des Konings. November 1298, blz. 642.

Deze bisschop stelt de punten vast waarover de wapenstilstand zal besloten worden; blz. 243. Daar en staat niets in van Philippine.

Michel as Clokettes en Jacob Bieth worden naar Roomen gezonden. Robrecht van Bethune schrijft hun waarover zij te handelen hebben; blz. 253.

Nog andere brieven aangaande deze moeilijkheden zijn bewaard, een onder andere van graaf Gwijde van Dampierre aan zijne zonen, te Roomen, van 23 Juli 1298; *ibid.*, 259.

De Paus, bij Bulle van 21 Juli 1299 verlangt voor eèn jaar den wapenstilstand tusschen Vrankrijk en England; blz. 283.

Den 29 December 1299 behandigen onze gezanten te Roomen, eene volledige klacht in de handen van den Paus; blz. 285.

Verdere stukken moet ik niet aanhalen.

*
**

Wat Philippine betreft, zij stierf in 't gevang, ten jare 1306.

Cornelis van Zantvliet schrijft, sprekende van Robrecht van Bethune's dood en van 't haastig overlijden van zijnen zoon Lodewijk van Nevers: « Tam pater quam filius ut famabatur, intoxicati. »

Onze geschiedschrijver Meyer, aan 't jaar 1306, zegt dat de fransche schrijvers Philippine's dood toeschrijven aan 't verdriet, maar dat anderen zeggen dat zij vergeven wierd: « Gallici scriptores tristitia ex moerore animi defecisse referunt... alii vero tradunt per inimicos domus Flandriae toxicum illi datum. »

Inderdaad, de waalschgezinde Li Muisis, abt van Sint-Maartens te Dooruik zegt: « Prae cordis dolore intrinseco dicta Philippa in prisione regis mortua est. » Corp. chron. Fl., II. 185.

AD. D.

ADRIAAN DE BUCK.

EGENS Adriaan De Buck ontvang ik de twee volgende opstellen:

I.

Onder deze hoofdinge laten wij hier eenen onuitgegeven opstel volgen van den zeer eerwaarden Kanonik Tanghe, zaliger, die schrijft als volgt:

« Eggewaertscapelle en Zoutenaije hebben eene zekere vermaardheid verworven door den Eerw. Heer *Adrianus de Buck*, die beide parochien als pastor bediend heeft. Deze Heer, geboortig van Veurne, was een Norbertiner of Witheer der abdij van St Nikolaas, die ten dien tijde, te weten in 1646, samengesteld was uit 52 leden of Kanoniken en drij novitien. Kanonik de Buck bekleedde in de abdij het ambt van Bibliothekaris. In 1649 ontving hij zijne zending als pastor van Eggewaertscapelle en Zoutenaije. Hij vond er wel tijd om zijne liefhebberij voor het schrijven te voldoen, des te meer omdat hij hoogst waarschijnlijk de hulp van eenen onderpastor genoot.

« Het was daar dat hij op eene sierlijke wijze, *Boëtius* in het vlaamsch vertaalde, en dit boekwerk te Brugge anno 1653, in-8° liet drukken onder den titel van: *Troost-medecynen-winkel der zedige wijsheyt, voormaels in den kerker beschreven in 't latyn, tot versoeting syns lydens, door S. M. T. (Severinus, Manlius, Torquatus) BOËTIUS, roomschen borghe-meester, ende nu tot een iegelyks troost in onse nederduytsche spraeche vertaelt.*

« Daarenboven dichtte hij vele geestelijke lied-

jes, dewelke hij in het licht gaf onder den titel van : *Geestelijken Maeghdesanck der christelike ziele*. Hij schreef met gemak en op eene behagelijke wijze.

« Nadat de pastor van Ascapple en Zoutenaije zich bekend gemaakt had aan de letterkundige wereld, veranderde hij in 1662 van standplaats. Hij kreeg twee andere parochien te bedienen in dezelfde streke, te weten : Boitshoucke en 's Heer-willemscapelle. Vandaar ging hij, ten jare 1664, in dezelfde hoedanigheid over naar Ramscapelle, ook in Veurnambacht. Daar vond hij, in 1667, den loon van zijnen arbeid in den wijngaard des Heeren. Men mag denken dat hij in het nieuwe Jerusalem den *geestelijken maagdenzang* voortzingt zonder denzelven ooit te kunnen uitzingen. »

Als men dit schrijven vergelijkt met hetgeen in *Rond den Heerd* staat op de voorgaande blz. 229, zoo blijkt het :

1° dat *Adriaan De Buck, Norbertijn*, rekewijs parochien bediende, die aan de Witheeren van Veurne toebehoorden, en stierf te Ramscapelle, bij Nieupoort, in 1667;

2° dat *P. Adriaan De Buck, Oratoriaan*, aanveerd wierd in 't Oratorie ten jare 1677, dus tien jaar na de dood van den voorgaanden pater, en stierf te Sint-Niclaais, lande van Waas, den 22 Maart 1695.

Ten oorboore van uwen Oostendschen meê-schrijver sluiten wij met eenen oudewetschen deksteen, immers met den zerk van pastor Bouden, moederlijken oom van voormelden Oratoriaan, waarvan sprake op blz. 229. Hij ligt in de kerke van Lampernesse, en prijkt met het volgende opschrift :

D. O. M.

Begraefplaetse

van den Eerw. Heer ende Mr Jan Bouden, in syn leven Pastor deser prochie van Lampernesse, overl. den 10 Mey 1699, int 80 jaer syns ouderdoms, van pastoraet het 52, ende syns priesterschaps het 55, hebbende gefondeert een eeuwich jaergetyde, heeft hier willen begraven wezen.

Biddende aen u leser om een gebedt voor syne ziele.

Amen.

II.

Wilsele, 18 Juni 1887.

Zeer eerweerde Heer Kanonik,

Ik begeer ook Ued. eenige regels meê te deelen

over Adriaan De Buck.

Men zie over dezen verdienstelijken man Paquot : *Mémoires pour servir*, etc., deel XVIII, blz. 129, en Piron : *Algemeene levensbeschrijving van mannen en vrouwen van Belgie*, Mechelen, Olbrechtis, drukker, Beggaerde straet, 1860, blz. 52.

Hetgeen gij drukt op blz. 229 van uw laatste nummer kan niet waar zijn. Ik wil hier dat bewijzen door het afschrijven van den titel van mijn afdruksel, dit nauwkeurig als volgt.

« Troost-Medecijne-Wynckel der zedige wijsheyt, voormaels in den karker beschreven in 't latijne / tot versoetinghe sijns lijdens / door Severinus Manlius Torquatus Boëtius, Roomschen Borghemeester.

« Nu vertaelt tot yghelijcks Troost ende Leeringhe / door F. D. Adrianus De Buck Canonick Norbertijn der vermaerde abdye van Sint' Niclays binnen Veurne, Pastor van Zoutenay en Eggewaerscappel.

Scandè ubi dura.

Te Brugghe By Lucas vanden Kerchove, gheswooren drucker woonende in de Breydel-straet' in S. Antheunis 1653. »

Dit kostelijk boekske, in-12 gedrukt, bevat XXX — 282 blz. zonder de tafel, is opgedragen door den autheur, priester Norbertijn, aan de Edele weirde ende Voorsienighe Heeren Schepenen ende Keur Heere Mher Marcu Grimminck, in die voorschreven stede en Casselry van Veurne mitsgaders van degone van Berghen S. Winocx etc., etc.

De goedkeuring des abds van Floreffe, F. C. Carolus, is van 1 Februari 1652 en den 15 Wedemaand 1652. A. De Bourgoingne, Decan. Brug. L. C.

Men weet dat A. De Buck zijn boek schreef in verzen en proza.

Toen ik mijn brief ging sluiten, dacht ik aan J. F. Willems. Ik sloeg mijn boek *Verhandeling over de Nederduijtsche tael en letterkunde*, etc. open, en 2^e deel op blz. 270 zag ik A. De Buck ook vermeld uit Paquot.

Ik weet zoo min als Paquot of *den Geestelijken Maegdensanck der christelike ziele* ooit gedrukt is geweest. Maar men zou *dit* wel kunnen vinden in de vermaarde katalogen van oude boekverkoopers. Mijn onderpastor is in deze kwestie ervaren. Zoo haast ik iets meer desaangaande vinde, zal ik het Ued. laten weten.

Uw ootmoedige dienaar,
L. W. Sch. Past. Wilsele.